

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Cebotari Adrian în numele părții vătămate Nenesco Serghei și avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului Bivol Gheorghe, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2018, în cauza penală privindu-i pe

*Bordeianu Andrei Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx;*

*Bivol Gheorghe Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx;*

*Merzîncu Dorin Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat în s. Xxxxx, r-nul Xxxxx.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 27.02.2018 – 05.04.2018;

2. instanța de apel: 10.05.2018 – 20.06.2018;

3. instanța de recurs: 03.09.2018 – 12.12.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 05 aprilie 2018 inculpații Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzîncu Dorin, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și cu aplicarea art. 364¹ Cod de procedură penală, le-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 563 unități convenționale, echivalentul a 28 150 lei, pentru fiecare.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Nenesco Serghei și s-a dispus încasarea de la Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzîncu Dorin în beneficiul lui Nenesco Serghei, cu titlu de prejudiciu moral suma de 1000 lei, fiecare. S-a dispus încasarea, în mod

solidar, de la Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin în beneficiul lui Nenesco Serghei suma de 1000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 300 lei, cheltuieli de deplasare. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Pleșca Victor și s-a dispus încasarea de la Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin în beneficiul lui Pleșca Victor cu titlu de prejudiciu moral suma de 1000 lei, fiecare. S-a dispus încasarea, în mod solidar, de la Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin în beneficiul lui Pleșca Victor suma de 1000 lei, cu titlu de asistență juridică. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Bordeianu Andrei la 17.12.2016, aproximativ la orele 01:00, împreună cu Alistar Ion, în privința căruia cauza a fost disjunctă, Merzâncu Dorin și Bivol Gheorghe, aflându-se în adiacentul marketului stației PECO „Petrom Moldova” din sat. Leușeni, r-nul Hîncești, fiind în stare de ebrietate alcoolică, manifestând o lipsă evidentă de respect față de societate, încălcând grosolan ordinea publică, printr-o deosebită obrăznicie, profitând de un pretext neînsemnat pentru a se răfui cu victima, atentând la integritatea corporală și sănătatea persoanei, în prezența mai multor persoane, cărora prin comportamentul lor le-au creat sentimente de neliniște, temeri și o vădită indignare, într-un mod grobian a adresat cuvinte injurioase și expresii vulgare lui Nenesco Serghei, după care, urmărind intenția de a-și manifesta bravura și forța grosolană, i-a aplicat ultimului lovituri cu pumnii și picioarele peste față și alte părți ale corpului. Ulterior, Bordeianu Andrei, împreună cu Merzâncu Dorin și Bivol Gheorghe, a aplicat lovituri cu pumnii lui Pleșca Victor, care, fiind prezent la fața locului, a intervenit întru curmarea acțiunilor violente ale agresorilor. În așa mod, Bordeianu Andrei i-a cauzat lui Nenesco Serghei, conform concluziilor din raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 23-D din 07.02.2017, vătămări corporale neînsemnate.

Fapta lui Bordeianu Andrei a fost încadrată juridic în temeiul art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, conform semnelor - *huliganismul, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență violentă altor persoane care curmă actele huliganice, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni săvârșite de mai multe persoane.*

Inculpatul Bivol Gheorghe la data de 17.12.2016, aproximativ la ora 01:00, împreună cu Alistar Ion, în privința căruia cauza a fost disjunctă, Merzâncu Dorin și Bordeianu Andrei, aflându-se în adiacentul marketului stației PECO „Petrom Moldova” din sat. Leușeni, r-nul Hîncești, fiind în stare de ebrietate alcoolică, manifestând o lipsă evidentă de respect față de societate, încălcând grosolan ordinea publică, printr-o deosebită

obraznicie, profitând de un pretext neînsemnat pentru a se răfui cu victima, atentând la integritatea corporală și sănătatea persoanei, în prezența mai multor persoane, cărora prin comportamentul lor le-au creat sentimente de neliniște, temeri și o vădită indignare, într-un mod grobian a adresat cuvinte injurioase și expresii vulgare lui Nenesco Serghei, după care, urmărind intenția de a-și manifesta bravura și forța grosolană, i-a aplicat ultimului lovituri cu pumnii și picioarele peste față și alte părți ale corpului. Ulterior, Bivol Gheorghe, împreună cu Merzâncu Dorin și Bordeianu Andrei, a aplicat lovituri cu pumnii lui Pleșca Victor, care, fiind prezent la fața locului, a intervenit întru curmarea acțiunilor violente ale agresorilor. În așa mod, Bivol Gheorghe i-a cauzat lui Nenesco Serghei, conform concluziilor din raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 23-D din 07.02.2017, vătămări corporale neînsemnate.

Fapta lui Bivol Gheorghe a fost încadrată juridic în temeiul art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, conform semnelor - *huliganismul, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență violentă altor persoane care curmă actele huliganice, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obraznicie deosebită, acțiuni săvârșite de mai multe persoane.*

Inculpatul Merzâncu Dorin la data de 17.12.2016, aproximativ la ora 01:00, împreună cu Alistar Ion, în privința căruia cauza a fost disjungată, Bivol Gheorghe și Bordeianu Andrei, aflându-se în adiacentul marketului stației PECO „Petrom Moldova” din sat. Leușeni, r-nul Hîncești, fiind în stare de ebrietate alcoolică, manifestând o lipsă evidentă de respect față de societate, încălcând grosolan ordinea publică, printr-o deosebită obraznicie, profitând de un pretext neînsemnat pentru a se răfui cu victima, atentând la integritatea corporală și sănătatea persoanei, în prezența mai multor persoane, cărora prin comportamentul lor le-au creat sentimente de neliniște, temeri și o vădită indignare, într-un mod grobian a adresat cuvinte injurioase și expresii vulgare lui Nenesco Serghei, după care, urmărind intenția de a-și manifesta bravura și forța grosolană, i-a aplicat ultimului lovituri cu pumnii și picioarele peste față și alte părți ale corpului. Ulterior, Merzâncu Dorin, împreună cu Bivol Gheorghe și Bordeianu Andrei, a aplicat lovituri cu pumnii lui Pleșca Victor, care, fiind prezent la fața locului, a intervenit întru curmarea acțiunilor violente ale agresorilor. În așa mod, Merzâncu Dorin i-a cauzat lui Nenesco Serghei conform concluziilor din raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 23-D din 07.02.2017, vătămări corporale neînsemnate.

Fapta lui Merzâncu Dorin a fost încadrată juridic în temeiul art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, conform semnelor - *huliganismul, adică acțiunile intenționate, care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, de opunerea de rezistență*

violentă altor persoane care curmă actele huliganice, care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, acțiuni săvârșite de mai multe persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Adrian Cebotari în numele părții vătămate Nenesco Serghei, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri conform ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin să le fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare, în limitele sancțiunii normei penale prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal. Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Nenesco Serghei să fie admisă integral și să fie încasat din contul inculpaților în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în sumă de 5300 lei și a prejudiciului moral în sumă de 30 000 lei.

3.1. În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

- părții vătămate Nenesco Serghei i-a fost cauzat prejudiciu material și moral, cheltuieli suportate pentru a angaja un avocat să-i apere drepturile, cheltuieli pentru transport și prejudiciul moral;

- în urma examinării cauzei penale, partea vătămată Nenesco Serghei a suportat cheltuieli de ordin material. Deplasări la organul de urmărire penală și judecată în mărime de: 300 lei conform bonurilor pentru achitarea combustibilului; asistența juridică a avocatului în mărime de 5 000 lei, care se compun din: întocmirea acțiunii civile, cererii de recunoaștere în calitate de parte civilă, participarea în ședințele de judecată și întocmirea cererilor către organul de urmărire penală și Procuratura Hîncești; asistența juridică a avocatului în mărime de 5 000 lei care se compun din: întocmirea acțiunii civile, cererii de recunoaștere în calitate de parte civilă, participarea în ședințele de judecată și întocmirea cererilor către organul de urmărire penală și Procuratura Hîncești;

- mai mult, după ce partea vătămată a fost maltrată, aceasta a solicitat intervenția poliției IP Hîncești, deoarece se temea să nu fie urmărită și maltrată în continuare de către inculpați. Cu părere de rău, poliția așa și nu s-a prezentat la fața locului, iar partea vătămată având comoție cerebrală nu a fost în stare să se urce la volan și să se deplaseze spre mun. Chișinău, la volanul autocisternei, care era încărcată cu combustibil. Doar după adresarea părții vătămate la televiziunile naționale și depunerea plângerii către IGP, organul de urmărire penală a inițiat ancheta, ulterior pornind o cauză penală;

- astfel, până a se adresa la televiziune, partea vătămată nu era auzită și nici luată în seamă, fapt ce dovedește în mod repetat că a fost supus unor emoții psihologice;

- mai mult, la data de 28.02.2017, partea vătămată a fost telefonată de către OUP, Marga Ion, care a solicitat să-i fie prezentată acțiunea civilă, la ce partea vătămată în jurul

orelor 13:00-14:00, a fost prezent la OUP al IP Hîncești și i-a prezentat acțiunea civilă, cererea de recunoaștere în calitate de parte civilă, mandatul avocatului Cobzac Gheorghe și bonul de încasare a asistenței juridice în mărime de 5 000 lei;

- în cadrul examinării cauzei penale s-a constatat că aceste acte lipsesc, fapt ce provoacă dubii asupra integrității în general la desfășurarea obiectivă a urmăririi penale;

- cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei, justificate, bonul de acordare a asistenței juridice fiind prezentat instanței de judecată în original în cadrul examinării cauzei și urmează a fi încasate din următoarele considerente:

- conform art. 63 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură, cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în organele de urmărire penală și instanțele de judecată în cauzele penale, civile și administrative se încasează concomitent cu soluționarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă;

- art. 96 alin. (1) și (2) CPC prevede că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică acordată de avocați, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Sunt realmente angajate, adică sunt sume reale pe care recurentul le-a achitat avocatului, fapt confirmat prin bonul de plată. Sunt necesare, adică reprezintă timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta recurentul în fața instanței de judecată. Mai mult ca atât, la materialele cauzei, avocatul a anexat raportul de activitate pe prezenta cauză civilă, acțiunile întreprinse de către acesta și timpul real cheltuit. Sunt rezonabile ca mărime. Instanța de fond nu a luat în considerare caracterul rezonabil al serviciilor juridice solicitate și aportul avocatului precum și relevanța și calitatea observațiilor depuse de avocat;

- un alt temei de casare a sentinței instanței de fond este că, în cadrul examinării cauzei în fond, s-a constatat că unul din inculpați a mai fost condamnat pentru infracțiunea de huliganism săvârșită anterior, fiindu-i aplicată pedeapsa cu amendă, însă nici organul de urmărire penală și nici procurorul nu au calificat acțiunile acestuia conform art. 287 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal;

- la fel, instanța de judecată nu s-a expus în nici într-un mod asupra acestui fapt, ignorându-l, deși acest fapt a fost invocat de către apărătorul părții vătămate;

- inculpații până în prezent nu au întreprins nici o acțiune în vederea recuperării prejudiciului cauzat părților vătămate și au manifestat față de aceștia un comportament indiferent, fără a-și cere scuze verbale sau să întrebe de părțile vătămate care au fost cheltuielile pentru tratament pentru a le acoperi;

- prin recunoașterea în totalitate a faptelor expuse în rechizitoriu conform

prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpații doresc doar să evite o pedeapsă mai aspră și nicidecum nu se căiesc sincer și regretă cele întâmplate, fapt ce e dovedit prin comportamentul acestora atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de judecată;

- prin urmare, în circumstanțele expuse s-a relevat că, fapta unuia dintre inculpați nu a fost încadrată corect juridic, instanța și procurorul ignorând acest fapt, aceștia nemotivat au omis circumstanțele agravante conform art. 77 Cod penal și reieșind din conținutul susținerilor verbale a apărătorilor și ultimul cuvânt al inculpaților, fapt ce a viciat grosolan procedura examinării cauzei conform art. 364¹ Cod de procedură penală, care prevede expres la alin. (2) că, judecata nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, decât dacă inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2018, a fost admis apelul declarat de către avocatul Adrian Cebotari în numele părții vătămate Nenesco Serghei, sentința casată parțial și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Nenesco Serghei privind încasarea de la Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin a sumei de 30000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 5300 lei, cu titlu de prejudiciu material, a fost admisă parțial.

S-a dispus încasarea de la Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin, în beneficiul lui Nenesco Serghei suma de câte 5000 lei, fiecare, cu titlu de prejudiciu moral.

S-a dispus încasarea, în mod solidar, de la Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin, în beneficiul lui Nenesco Serghei, suma de 5000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice și suma de 300 lei, cu titlu de prejudiciu material.

În rest pretenția, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond inculpații Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin, prin înscrisuri autentice au solicitat, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, judecarea cauzei penale în privința lor, în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, deoarece recunosc în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, sunt de acord cu probele administrate la etapa urmăririi penale și nu solicită administrarea de noi probe, indicând că probele administrate la faza urmăririi penale le cunosc, le recunosc și nu au obiecții asupra acestora.

Prin încheiere protocolară instanța de fond a admis declarația inculpaților și a dispus

judecarea cauzei penale în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în temeiul art. 364¹ Cod procedură penală.

Cu referire la învinuirea înaintată inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin, instanța de apel a constatat, în baza probelor administrate de acuzatorul de stat, că acțiunile infracționale ale inculpaților întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, sentința primei instanțe nefiind contestată în această parte de către părțile la proces.

Din textul apelului formulat de avocatul Adrian Cebotari în numele părții vătămate Nenesco Serghei, instanța de apel a reținut că, legalitatea și temeinicia sentinței este contestată în partea individualizării pedepsei penale în privința inculpaților și soluționării acțiunii civile înaintate în cadrul procesului penal, în acest sens, apelantul solicitând admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri conform ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin să le fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare, în limitele sancțiunii normei penale prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar acțiunea civilă înaintată, de partea vătămată Nenesco Serghei să fie admisă integral și să fie încasat din contul inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin în beneficiul părții vătămate a prejudiciului material în sumă de 5300 lei și a prejudiciului moral în sumă de 30 000 lei.

Instanța de apel verificând legalitatea individualizării pedepsei penale în privința inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin a constatat că, instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 6, 7, 61, 75, 90 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel a constatat că, acțiunile inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, iar în conformitate cu criteriile enunțate la art. 16 Cod penal, infracțiunea respectivă se califică ca infracțiune „mai puțin gravă”.

Din materialele cauzei penale instanța de apel a reținut că, inculpații au recunoscut integral vina în comiterea infracțiunii incriminate, au solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod procedură penală, sincer s-au căit de cele comise.

La fel, instanța de apel a reținut că, inculpatul Bordeianu Andrei la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află.

Potrivit revendicării F-246 eliberată în privința inculpatului Bordeianu Andrei, dânsul anterior nu a fost judecat.

În conformitate cu art. 76 Cod penal în privința inculpatului Bordeianu Andrei au fost reținute circumstanțele atenuante: căința sinceră și săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, iar careva circumstanțe agravante în conformitate cu art. 77 Cod penal, nu au fost stabilite.

Inculpatul Bivol Gheorghe la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află.

Potrivit revendicării F-246 eliberată în privința inculpatului Bivol Gheorghe, dânsul anterior nu a fost judecat.

În conformitate cu art. 76 Cod penal în privința inculpatului Bivol Gheorghe au fost reținute circumstanțele atenuante: căința sinceră și săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, iar careva circumstanțe agravante în conformitate cu art. 77 Cod penal, nu au fost stabilite.

Inculpatul Merzâncu Dorin la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află.

Potrivit revendicării F-246 eliberată în privința inculpatului Merzâncu Dorin, dânsul anterior a fost judecat.

Potrivit sentinței Judecătoriei Hîncești din 15.05.2003 Merzâncu Dorin a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și cu aplicarea art. 79 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 800 u.c, ceea ce constituie 16000 lei.

În conformitate cu art. 76 Cod penal în privința inculpatului Merzâncu Dorin au fost reținute circumstanțele atenuante: căința sinceră, iar careva circumstanțe agravante în conformitate cu art. 77 Cod penal, nu au fost stabilite.

Cu referire la argumentele din apel invocate, de avocatul Cebotari Adrian precum că în cadrul examinării cauzei în fond, s-a constatat că unul din inculpați a mai fost condamnat pentru infracțiunea de huliganism săvârșită anterior, fiindu-i aplicată pedeapsa cu amendă, însă nici organul de urmărire penală și nici procurorul nu au calificat acțiunile acestuia conform art. 287 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal, instanța de apel a notat că, în conformitate cu art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Conform actului de învinuire inculpatului Merzâncu Dorin nu i-a fost incriminată agravanta prevăzută de lit. a), alin. (2) art. 325 Cod de procedură penală, or, instanța de apel judecă cauza în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar modificarea acuzării în sensul agravării ei poate fi efectuată numai în cazurile și în condițiile prevăzute de Codul de procedură penală în conformitate cu art.

Totodată, avocatul Cebotari Adrian a invocat și că fapta unuia dintre inculpați nu a fost încadrată corect juridic, instanța și procurorul ignorând acest fapt, aceștia nemotivat au omis circumstanțele agravante conform art. 77 Cod penal, însă instanța de apel a atestat, că în speță nu au fost stabilite careva circumstanțe nici în privința inculpatului Merzâncu Dorin, dar și nici în privința inculpaților Bordeianu Andrei și Bivol Gheorghe.

În ceea ce privește argumentele din apel invocate de avocatul Cebotari Adrian precum că, prin recunoașterea în totalitate a faptelor expuse în rechizitoriu conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpații doresc doar să evite o pedeapsă mai aspră și nicidecum nu se căiesc sincer și regretă cele întâmplare, fapt ce e dovedit prin comportamentul acestora, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de judecată, instanța de apel le-a apreciat critic, or, inculpații Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin prin înscrisuri autentice au solicitat, în conformitate cu art. 364¹ Cod procedură penală, judecarea cauzei penale în privința lor, în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, deoarece recunosc în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, sunt de acord cu probele administrate la etapa urmăririi penale și nu solicită administrarea de noi probe, indicând că probele administrate la faza urmăririi penale le cunosc, le recunosc și nu au obiecții asupra acestora, inculpații beneficiind în conformitate cu alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală de o reducere a pedepsei în limitele stabilite la acest aliniat.

Careva temeuri de a considera că procedura de examinare a cauzei penale de învinuire a inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost viciată, instanța de apel nu a stabilit.

Așadar, instanța de apel a respins solicitarea avocatului Adrian Cebotari privind stabilirea inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe și Merzâncu Dorin a unei pedepse reale sub formă de închisoare, deoarece careva temeuri de a agrava pedeapsa nu au fost stabilite.

În această ordine de idei, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a respectat întocmai criteriile de individualizare a pedepsei penale prevăzute de art. art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia, și respectiv, a aplicat inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe, Merzâncu Dorin o pedeapsă echitabilă, de natură să aducă

atingere scopului pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal.

Referitor la acțiunea civilă, instanța de apel a menționat că, analizând soluția instanței de fond privind evaluarea daunelor morale cauzate părții vătămate Nenesco Serghei în mărime de 1000 lei, de la fiecare inculpat, în raport cu materialele cauzei, cu consecințele care au survenit, evaluând gravitatea acestora și impactul produs asupra reclamantului atestă că instanța de fond inechitabil a evaluat întinderea daunelor morale cauzate părții vătămate Nenesco Serghei.

Mai mult ca atât, instanța de apel a atestat că, prima instanță nu și-a motivat soluția privind evaluarea prejudiciului moral în mărime de 1000 lei, de la fiecare inculpat și nu a motivat dacă această sumă va constitui o reparație echitabilă a daunelor morale cauzate reclamantului.

Instanța de apel a reținut că, la stabilirea cuantumului despăgubirilor echivalente unui prejudiciu moral se are în vedere o serie de criterii: consecințele negative suferite de cei în cauză pe plan fizic și psihic, importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori și intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială, având în vedere că, prin aceste despăgubiri cu rol compensatoriu, se urmărește o reparație justă și echitabilă a prejudiciului moral suferit și, nu îmbogățirea fără justă cauză.

În acest sens, instanța de apel luând în considerație că, reclamantului Nenesco Serghei prin acțiunile infracționale ale inculpaților în mod cert i-au fost cauzate, atât suferințe fizice, prin faptul că acestuia i-au fost cauzate echimoză în jurul ochiului drept, cu trecere la nas, excoriații în regiunea sprâncenei ochiului drept, nas, partea laterală a sprâncenei stângi și mai jos și care au fost apreciate ca fiind „vătămări corporale neînsemnate”, cât și suferințe psihice, a apreciat că suma de 5000 lei, de la fiecare inculpat, ce urmează a fi încasată cu titlu de despăgubiri prin echivalent bănesc a prejudiciului moral cauzat reprezintă o justă și echitabilă satisfacție a prejudiciului moral suferit de reclamant, în coraport cu suferințele fizice și psihice la care a fost supus și consecințele survenite, precum și cu poziția socială și economică a inculpaților.

În rest, pretențiile de ordin moral ale reclamantului Nenesco Serghei au fost respinse, ca fiind excesiv de mari.

Cu referire la cerința reclamantului Nenesco Serghei referitor la încasarea de la inculpați a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 5000 lei, instanța de apel a reținut că, la materialele cauzei a fost anexat bonul de plată seria YL nr. 170064 prin care s-a atestat că, Nenesco Serghei a achitat pentru beneficierea serviciilor de asistență juridică suma de 5000 lei.

Totodată, instanța de apel a apreciat, ca întemeiată pretenția reclamantului Nenesco Serghei privind încasarea de la inculpați a sumei de 300 lei, cu titlu de prejudiciu material pentru cheltuielile de deplasare, la materialele cauzei fiind anexate bonurile de plată în mărime de 300 lei.

Instanța de apel în conformitate cu art. 229 Cod de procedură penală, art. 94 și 96 Cod de procedură civilă, în coroborare cu prevederile art. 220 alin. (2) și (3) Cod procedură penală a dispus, având în vedere admiterea acțiunii civile, încasarea din contul inculpaților Bordeianu Andrei, Bivol Gheorghe, Merzâncu Dorin, în mod solidar, în beneficiul reclamantului Nenesco Serghei, a sumei de 5000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 300 lei, cu titlu de prejudiciu material, pentru cheltuielile de deplasare.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Avocatul Cebotari A. în numele părții vătămate, care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În argumentarea recursului invocă următoarele:

- este un drept al inculpaților de a solicita instanței examinare a cauzei conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, însă la individualizarea pedepsei instanța trebuie să ia în considerație că aceștia nu au întreprins până în prezent nici o acțiune întru recuperarea prejudiciului cauzat părților vătămate și au manifestat față de aceștia un comportament indiferent;

- fapta unuia dintre inculpați nu a fost încadrată corect juridic, instanța și procurorul ignorând acest fapt, aceștia nemotivat au omis circumstanțele agravante conform art. 77 Cod penal și reieșind din conținutul susținerilor verbale a apărătorilor și ultimul cuvânt al inculpaților, fapt ce a viciat grosolan procedura examinării cauzei conform art. 364¹ Cod de procedură penală, care prevede expres la alin. (2) - judecata nu poate avea loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, decât dacă inculpatul declară că recunoaște în totalitate faptele indicate în rechizitoriu și nu solicită administrarea de noi probe;

- nu suntem de acord cu pedeapsa aplicată inculpaților și menținută prin decizia Curții de Apel din 20.06.2018, considerăm că corectarea acestora va fi posibilă prin aplicarea unei pedepse reale în limitele art. 287 alin. (2) Cod penal, fără a fi luată în considerație prevederile art. 364¹ Cod penal;

- argumentul instanței de apel în acest sens, precum că nu a stabilit careva temeiuri

de a considera că procedura de examinare a cauzei penale în ordinea prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală a fost viciată este unul formal și neargumentat, ori, în cadrul pledoriilor și a ultimului cuvânt a fiecăroră dintre inculpați aceștia și-au schimbat declarațiile, invocând precum că au fost instigați și că în general, nu ei ar fi comis unele acțiuni pe care anterior le recunoscuse;

- în cadrul examinării cauzei în fond, s-a constatat că unul din inculpați a mai fost condamnat pentru infracțiunea de huliganism sărvârșită anterior, fiind condamnat fiindu-i aplicată pedeapsă cu amendă, însă nici organul de urmărire penală și nici procurorul nu au calificat acțiunile acestuia conform art. 287 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal. La fel, instanța de judecată nu s-a expus în nici într-un mod asupra acestui fapt, ignorându-l, deși acest fapt a fost invocat de apărătorul părții vătămate;

- instanța de apel, absolut neîntemeiat a admis parțial acțiunea civilă înainta de către Nenesco Serghei, aceasta urmând să fie admisă integral.

Considerăm că prejudiciul moral acordat de către instanța de apel este disproporțional cu prejudiciul cauzat părții vătămate și fapta inculpaților;

- cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 5000 lei, sunt justificate, bonul de acordare a asistenței juridice fiind prezentat instanței de judecată în original în cadrul examinării cauzei și urmează a fi încasate din următoarele considerente :

Conform art. 63 alin. (5) din Legea cu privire la avocatură, cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice în organele de urmărire penală și instanțele de judecată în cauzele penale, civile și administrative se încasează concomitent cu soluționarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă.

Articolul 96 alin. (1) și (1¹) CPC prevede că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică acordată de avocați, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

-*Sunt realmente angajate*, adică sunt sume reale pe care recurentul le-a achitat avocatului, fapt confirmat prin bonul de plată.

-*Sunt necesare*, adică reprezintă timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta recurentul în fața instanței de judecată. Mai mult ca atât, la materialele cauzei, avocatul a anexat raportul de activitate pe prezenta cauză civilă, acțiunile întreprinse de către acesta și timpul real cheltuit.

-*Sunt rezonabile ca mărime*, instanța de fond nu a luat în considerare caracterului rezonabil al serviciilor juridice solicitate și aportul avocatului precum și relevanța și calitatea observațiilor depuse de avocat.

5.2. Avocatul Croitor Al. în numele inculpatului Bivol Gh., care, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, invocând că, sentința a fost pronunțată la 05.04.2018, termenul de declarare a apelului fiind de 15 zile, astfel până la 20.04.2018. Partea vătămată, Nenesco Serghei, a declarat apel peste termenul legal, la 21.04.2018. Deși, am invocat în instanța de apel omiterea termenului de depunere a apelului, instanța nu s-a expus referitor la aceste argumente în decizia din 05.06.2018.

6. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul Cebotari A. în numele inculpatului Bivol Gh., invocând că acesta urmează a fi respins, ca fiind depus peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursului ordinar declarat de avocatul Croitor Al. în numele inculpatului Bivol Gh., Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestora, din următoarele considerente.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Cebotari Adrian în numele părții vătămate Nenesco Serghei, Colegiul menționează că potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Potrivit recursului declarat drept temeiuri de casare a deciziei instanței de apel avocatul invocă pct. 6) și 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită. Totodată, semnalând și temeiul prevăzut la pct. 10) când s-au aplicat pedepse individualizate.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, care ar fi erorile

concrete de drept și esența circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, că acesta este expus neclar, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, raportată la prescripțiile din art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, în asemenea caz, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În continuare, verificând probatoriul administrat în cauză prin prisma opiniei recurentului, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, Colegiul penal o consideră ca neîntemeiată.

Colegiul penal indică că temeiul invocat de recurent precum că pedeapsa aplicată este una prea blândă și nu va asigura atingerea scopului pedepsei penale, nu este acceptat, or, atât prima instanță în sentință, cât și instanța de apel în decizie au motivat soluția privind aplicarea pedepsei în hotărârile adoptate, respectându-se și prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, motivare pe care Colegiul penal o însușește ca corectă, ce este și conform practicii CEDO (*hotărârea Albert vs România din 16.02.2010*).

La analiza prezenței temeiului de casare invocat și anume - *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, Colegiul notează că, potrivit rechizitoriului Merzîncu D., Bordeianu A. și Bivol Gh. au fost învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal, astfel corect instanțele de fond ținând cont de prevederile art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează, că judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, au pronunțat o sentință de condamnare conform învinuirii formulate. Or reieșind din prevederile normei sus indicate, inculpatului nu i se poate incrimina nimic mai mult decât ceea ce se conține în actele procedurale de bază prin care se exercită funcția de acuzare în procesul penal: (ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul).

În ce privește dezacordul recurentului cu cuantumul prejudiciului moral dispus spre încasare în mărime de câte 5000 lei de la fiecare inculpat, Colegiul penal reține următoarele.

Potrivit art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului

prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Soluționând chestiunea privind încasarea prejudiciului moral cauzat părții vătămate Nenesco S., instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 1423 alin. (1) Cod civil coroborat cu art. 219 alin.(4) Cod de procedură penală, iar la determinarea cuantumului acestuia, a luat în considerație atât gravitatea cauzării suferințelor fizice și psihice a părții vătămate, cât și date obiective care confirmă acest fapt, și anume nivelul suportării suferințelor relatate prin retrăiri emotiv-volutive în urma vătămării corporale a acestuia, luându-se în considerație felul și gradul de vinovăție al autorilor prejudiciului, consecințele survenite, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Instanța de recurs ține să enunțe că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Privitor la volumul prejudiciului moral cauzat părții vătămate, Colegiul penal menționează că, deși este cert că acesta în urma acțiunilor inculpaților a suferit anumite prejudicii morale, totuși cuantumul despăgubirii prejudiciului moral solicitat de la inculpați în sumă de 30000 lei este excesiv de mare, concluzie ce rezultă din practica judiciară privind aplicarea legislației referitor la încasarea despăgubirilor morale.

Prin urmare, prejudiciul moral dispus spre încasare de la inculpați în folosul părții vătămate, Colegiul penal îl consideră unul echitabil, la determinarea cuantumului fiind luate în considerație gravitatea suferințelor psihice ale părții vătămate, iar suma a câte 5000 lei de la fiecare inculpat, e capabilă să remedieze suferințele suportate de partea vătămată.

Astfel, instanța de recurs atestă că, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4.1 din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare.

În consecință, raportând situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel,

instanța de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-417 Cod de procedură penală, iar recursul declarat, este vădit neîntemeiat și se apreciază ca inadmisibil.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului Bivol Gheorghe, Colegiul menționează că potrivit dispoziției art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel cu participarea inculpatului Bivol Gh. și a avocatului acestuia, Croitor A., dispozitivul deciziei fiind pronunțat la 20 iunie 2018, cu înștiințarea acestora că decizia motivată va fi pronunțată la 18 iulie 2018 (f.d. 91-96, vol, II).

Totodată, din motiv că nu s-au prezentat la pronunțarea deciziei integrale, copia acesteia a fost expediată inculpatului Bivol Gh. și avocatului său în aceeași zi (f.d. 117 Vol. II).

Prin urmare, aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare cu recurs ordinar al deciziei instanței de apel stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat, deoarece recursurile ordinare au fost declarate de către avocat în numele inculpatului abia la 13 septembrie 2018, astfel, Colegiul penal consideră că recursul a fost depus peste termen, or, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 20 august 2018, iar atât inculpatul, cât și avocatul său au avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara recurs în termenul stabilit de lege.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar declarat de avocat în numele inculpatului este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Cebotari Adrian în numele părții vătămate Nenesco Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de

Apel Chișinău din 20 iunie 2018, în cauza penală privindu-i pe **Bordeianu Andrei Xxxx**, **Bivol Gheorghe Xxxx** și **Merzîncu Dorin Xxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului Bivol Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2018, în cauza penală privindu-i pe **Bordeianu Andrei Xxxx**, **Bivol Gheorghe Xxxx** și **Merzîncu Dorin Xxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **16 ianuarie 2019**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana